

TEIT HÍREK

2022. JÚNIUS

A tartalomról:

TEIT

- 3 A magyar gyakorlatot is bemutatták a konferencián
- 5 Baksa Ferenc lett az ellenőrző bizottság elnöke
- 12 Fásítási programok Faddon és Uszódon

RHK KFT.

- 9 Több évtizedes szakmai munka elismerése

PAKS II.

- 11 Paks és a beruházás elválaszthatatlanok egymástól

Franciaországból hoztak haza tapasztalatokat

A villamos energia 70 százalékát atomerőművekben állítja elő Franciaország, ezért ezt az országot választotta szakmai tanulmányútja célpontjául idén a TEIT. A társult települések polgármesterei atomerőművek és önkormányzatok vezetőivel cseréltek tapasztalatokat

Cikkünk a 2-3. oldalon

Civil közösségek ünnepe

Társadalmi szervezetek és közösségek felvonulása, művészeti csoportok színpadi műsora tarkította ebben az évben is a Város napja programját Pakson. Megrendezték a hagyományos halászléfőző versenyt is.

Cikkünk a 13. oldalon

Franciaországból hoztak haza tapasztalatokat

Európa legjelentősebb atomenergiafelhasználója Franciaország. A lakossági villamosenergia-ellátásban 70 százalékos a nukleáris energia aránya, ami a legmagasabb a világon, és az ország energiafüggetlenségét 18 atomerőműben 56 reaktor biztosítja. A TEIT legutóbbi szakmai tanulmányútjának célországja a fentiek okán Franciaország volt.

Két atomerőműben járt, az üzemeltető cégek, illetve a környező települések vezetőivel találkozott, s cserélt tapasztalatokat a TEIT delegációja 2022-es szakmai tanulmányútján. Az út tapasztalatairól dr. Filvig Géza elnök és Szabó Péter Paks polgármestere közös sajtótájékoztatót számolt be Pakson. A Társadalmi Ellenőrző Információs és Településfejlesztési Társulás – mint az elnök felidézte – az elmúlt három évtizedben több külföldi tanulmányutat szervezett annak érdekében, hogy megismerje a külföldi jó gyakorlatokat és összevesse azokat az itthoniakkal. A legutóbbi, francia út tartalmas és nagyon hasznos volt, bocsátotta előre dr. Filvig Géza. A TEIT elnöke aláhúzza: Franciaország hasonlóan gondolkodik az atomenergia alkalmazásáról, mint hazánk. Ellátásbiztonsági, környezetvédelmi és gazdasági megfontolásból a jövőben is fontos szerepet szánunk neki. Az európai országok közül itt működik a legtöbb atomreaktor – szám szerint 56 – és a jövőben is a nukleáris energiára alapozzák a villamosenergia-előállítás: hat új erőmű

építéséről döntés született és további nyolc építést tervezik. – Közös a jövőt illetően, hogy hazánk is az atomenergia alkalmazásával kívánja biztosítani az ország villamosenergia-ellátását, biztonságosan, környezetkímélő és gazdaságos módon. Franciaországban a villamos energia több mint 70%-át

atomenergiával állítják elő. Ennek köszönhetően az áramtermelésből adódó szén-dioxid-kibocsátás rendkívül alacsony – vázolta dr. Filvig Géza. Majd részletesen beszámolt arról, hogy előbb a Blayaisban, majd Golfechben jártak, s látogatták meg az ottani erőműveket, tárgyaltak azok, illetve a környező települések vezetőivel. Blayaisban négy, negyven évvel ezelőtt üzembe helyezett nyomottvízes blokk működik, teljesítményük egyenként 910 MW. Tervezik az üzemidő meghosszabbítását húsz évvel. – Az atomerőmű vezérigazgatója, a térség országgyűlési képviselője, a térség néhány polgármestere is részt vett a találkozón. Külön figyelmesség volt a francia fél részéről, hogy a település vendéglátóipari szakközépiskolájának éttermében a végzős felszolgáló és szakács növendékek készítették az ételleket és szolgáltak fel – avatott be a részletekbe a TEIT elnöke. Azt is elmondta, hogy a Golfech atomerőműben a legmaradandóbb élmény a TEIT delegációja számára az volt, hogy – természetesen a szigorú

biztonsági előírások betartása mellett – bemehettek a turbinacsarnokba, ahol a tízévente esedékes főjavítás munkálatait végezték. Ezen a telephelyen két blokk működik, tervben van ugyancsak az üzemidő meghosszabbítása és új egységek építése. A TEIT települések polgármesterei meggyőződhetnek mindkét létesítményben arról, hogy komoly hangsúlyt helyeznek a lakosság tájékoztatására, a transzparens működésre.

Az üzemeltetők és befogadó térségek kapcsolatáról Szabó Péter, Paks polgármestere beszélt a sajtótájékoztatón. Elmondta, hogy kicserélték tapasztalataikat francia kollégáikkal a térséget érintő támogatáspolitikáról is. – Kíváncsiak voltunk, hogy milyen körben számítanak érintettnek a települések az erőmű körül, milyen módon támogatja az atomerőmű a településeket, hogyan tájékoztatja az

atomerőmű a lakosságot, miként működik a helyi önkormányzat, hogy épül fel az önkormányzati testület – sorolta a polgármester. Mint a delegáció tagjai megtudták, a települések címzett támogatást nem kapnak azért, mert befogadják az atomerőműveket, de pályázati úton plusz fejlesztési forráshoz jutnak, illetve az atomerőművek támogatják a kultúrát, sportot. Hozzáfűzte, hogy az atomerőművel történő kapcsolattartásban előnyt jelent, hogy a település vezetője főállásban az atomerőműben dolgozik és így jól tájékozott az ott történekről. A békés egymás mellett élést tapasztalták meg a magyar delegáció tagjai mindkét helyszínen. Egyértelműen látszott, hogy az atomerőművek és települések vezetői egymással összhangban tevékenykednek – hangsúlyozta Szabó Péter, aki dr. Filvig Gézával egyetértve

úgy értékelte, hogy a látottak, hallottak jól hasznosítható tapasztalatot jelentenek a társulás számára.

A magyar gyakorlatot is bemutatták a konferencián

A szlovén Krško városa adott otthont idén a nukleáris létesítmények térségében alakult önkormányzati társulások alkotta nemzetközi szervezet, azaz a GMF konferenciájának. Az előző évek gyakorlata szerint mind a négy nukleáris létesítmények köré szerveződött magyar társulás képviseltette magát. A Társadalmi Ellenőrző Információs és Településfejlesztési Társulást dr. Filvig Géza elnök képviselte. A konferencia kezdetén Krško város polgármestere, mag. Miran Stanko bemutatta a várost, valamint annak kapcsolatát az erőművel, ahol egy 1983-ban átadott Westinghouse reaktor üzemel, amely 696 MW villamos energiát termel. – A polgármester tökéletes képet adott az

atomerőmű közvetlen közelében élők mindennapjairól, és arról milyen hatással van a lakosság életére a létesítmény – emelte ki dr. Filvig Géza a TEIT paksi sajtótájékoztatóján hozzátevé, hogy Krško polgármesterével nagyon jó kapcsolatot ápolnak, hiszen tavaly a TEIT Szlovéniában járt szakmai tanulmányúton. A résztvevők a továbbiakban szakmai előadásokat hallgattak az atomenergia és radioaktív hulladékok kezelésének szlovén gyakorlatáról, majd eszmecsere folytattak a GMF-országok nemzetközi szintű tapasztalatairól, észrevételekről és az elmúlt időszak kihívásairól, eredményeiről. A TEIT elnökét Dohóczki Csaba, a GMF alelnöke is elkísérte, aki a tanácskozáson beszámolt Magyarország radioaktív hulladékkezelési gyakorlatáról és programjáról, majd ismertette a hatékony kommunikációs eszközöket és médiacsatornákat adta lehetőségeket, amelyek a lakossági bizalom kialakítását és fenntartását szolgálják. A résztvevők látogatást tettek a Maribori Egyetem Krškoban található energetikai karának laboratóriumában. Ezen a karon 200 diák tanul, és a választható szakok között szerepel az atomenergetika is. Itt bepillantást nyertek a szlovén oktatási rendszer menetébe, ahol nagy hangsúlyt fektetnek az energetikai utánpótlás szakszerű képzésére. Ezt követően a GEN Energija d.o.o állami tulajdonú energetikai vállalat interaktív multimédiás látogatóközpontjában jártak, majd kötetlen beszélgetés keretében cseréltek tapasztalatot a résztvevők.

JETA TÁMOGATÁSOK A TÉRSÉGBEN

MADOCSA

Járdafelújításra nyert közel 13 millió forint támogatást Madocsa, amihez 15% önrészt kell biztosítani az önkormányzatnak. A forrásból a Bölcskei utcai buszmegálló mögötti, közel 450 méteres járdaszakaszt újítják meg idén, aminek révén a 21. századnak megfelelő minőségű közlekedési lehetőséget biztosítanak a lakosságnak.

DUNASZENTGYÖRGY

Rendszeresen pályázik forrásra a Jövők Energiája Térségfejlesztési Alapítványnál Dunaszentgyörgy önkormányzata. A 2021-es fordulóban 7,7 forint támogatást nyertek egy körülbelül ötszáz méter hosszú járdaszakasz felújításra.

TENGELIC

A Petőfi utcában lévő volt kisiskola épületének tetőfelújítására nyert támogatást Tengelic. Az épület a Paks II. beruházás kapcsán szálláshely lesz, később pedig fecskelakásként vagy időskorúak átmeneti otthonaként funkcionál majd. A 23 millió forint értékű beruházás megvalósítására 13 millió forint támogatást nyert a település az alapítvány pályázatán, a többi az önkormányzat költségvetéséből biztosítják.

FADD

Közvilágítás-fejlesztésre nyert támogatást Fadd önkormányzata. A fejlesztés célterülete a Volent-öböl, ahol egyre többen laknak életvitelszerűen, a közvilágítás kiépítése az érintett ötszáz méter hosszú szakaszon a közlekedésbiztonságot szolgálja. A megvalósítást, amihez több mint 6,7 millió forintot nyertek, idénre ütemezték. Az Etelköz utcában tervezett járdafelújítás tartalomlistára kerül.

PUSZTAHENCSE

A polgármesteri hivatal épülete udvari homlokzatának hőszigetelése, udvari járda felújítása, térköburkolat építése címen nyert a település 12,7 millió forint támogatást. Az épület homlokzatán eddig nem volt szigetelés, az udvarban - a jelenlegi tervek szerint - négyállásos parkolót alakítanak ki. A célok megvalósításához az önkormányzat is hozzájárul 3 millió forinttal. A hivatal épületének felújítása ezzel befejeződik, a munkálatokat a JETA az előző évben is támogatta.

GYÖRKÖNY

Közlekedés és közműterület tervezésére kért és kapott támogatást Györköny. Az elnyert 7,8 millió forintból megvalósulhat a bővülő gazdasági övezethez vezető ipari út tervezetése, valamint új lakóövezetek kialakításával összefüggésben további három út tervezetése. A györkönyi önkormányzat Magyar Falu Programban közel 45 millió forintot nyert utépítésre, útfelújításra, az érintett területek a Petőfi, a Fő és az Újváros utcák. A kivitelezést a nyáron szeretnék elvégezni a szennyvízberuházás munkálataival összehangoltan.

GERJEN

A 2021-es fordulóban 13 millió forinthez jutott az önkormányzat, hogy hagyományaik megőrzésének elősegítésére, a közösségépítést szem előtt tartva új közösségi helyet alakíthassanak ki. Gerjen célja, hogy színvonalas településként biztosítson minél több lehetőséget az ott élőknek, így jövőjük tervezésénél is ezt szem előtt tartva határozzák meg céljaikat.

FOKTÓ

A nemrég belső felújításon átesett fitness- és nyugdíjas klub épületére szánja Foktó önkormányzata azt a 13 millió forintot, amelyet a JETA pályázatán nyert el. Ennek segítségével a régi kisiskola épülete külső felújítást és új tetőt kap. A tervek szerint szeptemberre készülnek el a szabadidőközponttal, így a község közkezdelt nyugdíjas klubjának végleges elhelyezése is megoldódik.

KALOCSA

A Kigyó utcai gyalogátkelőhely kialakítására és a Petőfi Sándor utca egy járdaszakaszának felújítására pályázott sikeresen a 2021-es fordulóban Kalocsa. A közel 13 millió forintból a tavaly átadott új óvoda és a közvetlen mellette álló Ifjúsági Házból ideiglenesen kialakított óvoda biztonságos megközelítését szeretnék megoldani. A munkálatok jelenleg is folynak, lapunk megjelenése idején adják át a megújult járdaszakaszt és gyalogátkelőhelyet is.

BÁTYA

A község két sikeres pályázatot tudhat magáénak a JETA tavalyi kiírásának köszönhetően. A sokak által látogatott és a helyi rendezvények nagy részének helyt adó faluházat fejlesztik tovább. A nyolcmillió forintos keretből az épület új bútorzattal gazdagodik. A falu csapadékvíz-elvezető-rendszerét pedig további 5 millió forintból tudják fejleszteni.

DUNASZENTBENEDEK

Egy régi, elavult járdaszakasz felújítására kért és kapott támogatást a 2021-es fordulóban Dunaszentbenedek, ennek köszönhetően a Petőfi utca 22-30. szám közötti szakasz felújítására több mint 6 millió forintot fordíthatnak majd.

ORDAS

A JETA 2021-es felhívásában Ordas két projektre pályázott sikerrel, az egyikből a falu művelődési házában tetőfelújítást végzik el. Ennél a beruházásnál összesen 9 millió forintból gazdálkodhatnak, szociális bérlakás felújításra pedig több mint hárommillió forintot fordíthatnak.

GÉDERLAK

A Tavasz utcai járda felújítására nyújtott be pályázatot a géderlaki önkormányzat. A kuratórium pozitív döntésének köszönhetően hétmillió forinthez jutott a település, így meg is tudják valósítani terveiket.

Sikeres a bérlakásprogram Ordason

A törekvésnek hála rossz állapotban lévő házakat varázsoltak újjá, így a faluközpont is kedvezőbb képet mutat, hiszen a régi, helyenként XIX. század végén épült házak stílusát megőrizték. Nőtt az önkormányzat vagyona, hiszen sikerült pályázati forrásokat is igénybe venni, illetve az ingatlanárak részben a Paks II. projekt és az épülő híd miatt emelkedtek. A program kezdetén még 18-20 közhasznú munkás dolgozott, nekik komolyabb kihívást és sikerélményt jelentett egy-egy ilyen munka, Ráadásul két munkás költözhetett alacsonyabb komfortú házból kulturáltabb otthonba családjával.

– A hat elkészült házban tizenkét gyereket nevelnek. Az új lakást is rászorultság alapján ítéli majd oda a testület – tette hozzá Szabó Zsolt, aki szerint mára beigazolódott, hogy helyes döntés volt a szociális bérlakásprogram elindítása Ordason.

Újabb régi házat újít fel és alakít szociális bérlakássá az önkormányzat. A munkálatokhoz a Jövők Energiája Térségfejlesztési Alapítványtól nyert el 3,2 millió forintot a település, amit saját forrással is ki kell egészíteni, hogy nyár végére elkészüljön az új otthon. Egyedülként nyert ilyen célra támogatást a JETA-tól Ordas, ahol körülbelül tíz éve indult a szociális bérlakás program. – 450 fős kis faluról van szó, ahol van még óvoda és összevont osztályokkal alsó tagozatos oktatás. Minőségi

oktatás folyik, van interaktív tábla, számítógépek, de megmaradt a családias légkör. A mindenkori képviselő-testület mindent megtesz azért, hogy az óvoda és iskola megmaradjon. A lakosság nálunk is öregszik, kerestük a lehetőséget, hogy vonzóvá tegyük a falut a családok számára – idézte fel Szabó Zsolt. A község polgármestere azt mondta, jelenleg a hetedik ház felújítása zajlik, alászigetelik az épületet, cserélik a nyílászárókat, festenek, mázolnak, új fürdőszobát alakítanak ki.

Baksa Ferenc lett a bizottság elnöke

Egyhangúan elfogadták a társulás 2021. évi költségvetése végrehajtásáról szóló határozatot és döntöttek az idei költségvetési előirányzat módosításáról a településvezetők a Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás foktői ülésén május 30-án. Fülöp János, Fadd község polgármestere közelgő nyugdíjba vonulásának okán lemondott a TEIT Ellenőrző Bizottságában betöltött elnöki tisztségéről, sok sikert és jó munkát kívánva a társulás tagjainak. Madocsa polgármesterét, Baksa Ferencet választották utódjául.

A bizottság ellenőrző tevékenységében a jövőben új tagként részt vesz Bedi Gyula Uszód polgármestere is. Lovas Szilvia, a TEIT megbízott tanácsadója írásban tájékoztatta a társulás vezetőségét arról, hogy az új kormányban a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap a Technológiai és Ipari Minisztériumhoz tartozik, azonban a szakmai államtitkár továbbra is Steiner Attila maradt. A társulási ülés a franciaországi tanulmányút összegzésével zárult, amelynek tapasztalatairól részletesen olvashatnak aktuális lapszámunkban.

Szeszélyes forrás a napenergia

Míg korábban a dekarbonizációs törekvések voltak erőteljesek, az energiaválság miatt mostanra az ellátásbiztonság került az egyes országok energiapolitikájának fókuszába. Emiatt felértékelődnek az olyan technológiák – így az atomenergia –, amelyek mindkét kihívásra választ jelentenek. Minderről a Paks II. projekt szakmai elemzőcsapatának irányítója, dr. Hugyecz Attila beszélt a TelePaks Szinergia magazinjában. A Paksi Atomerőmű Kapacitásának Fenntartásáért Felelős Államtitkárság főtanácsadója kiemelte, hogy Magyarország is törekszik a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésére, hiszen nemcsak új atomerőművet épít, hanem rengeteg napelem is üzembe lépett már. A naperőművi beépített kapacitás jelenleg másfélszerese a nukleárisnak. A szakember azonban rávilágított arra, hogy számos előny mellett az időjárásfüggő megújulóknak hátrányaik is vannak. Például rövid, 20-25 év az élettartamuk, lassan el kell kezdeni leszerelni őket és meg kell oldani a hulladékkezelést. Komoly kihívást jelent a berendezésgyártás ritkaföldfém-igénye is (ilyen például a lítium), itt egy új függőség alakulhat ki, mivel az elsődleges forrásország Kína. Az egyes energiaforrások összevetésére vonatkozó kérdésre a szakember elmondta, hogy akár csak a szél-, nap- és vízi erőművek, úgy az atomerőművek sem bocsátanak ki üzem közben szén-dioxidot. Viszont, ha az erőművek teljes életciklusát vesszük figyelembe az építéstől a lebontásig, akkor az atomerőművek és a szélerőművek tekinthetők a legjobb megoldásnak. Az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testületének adatai szerint ugyanis egy kilowatt villamos energia előállításához a nap- és vízerőművekben 40-48 gramm, az atom- és szélerőműben 12 gramm szén-dioxid kibocsátásával jár, ami a gázra és szénre jellemző 500-1000 grammos értékhez mérten elenyésző.

A 2022. április eleji adatok szerint a hálózati és a háztartási méretű napelemek együttes kapacitása már meghaladta a 3000 MW-ot, néhány éven belül pedig duplájára emelkedhet. A kapacitások növekedése már most is komoly kihívást

jelent a rendszerirányítónak. A naperőművek által termelt villamos energia kötelező átvétele a MAVIR-t arra kényszeríti a naposabb időszakokban, hogy csökkentse a Paksi Atomerőmű teljesítményét, amely így jelentős veszteséget kénytelen elkönyvelni. Erről már Hárfás Zsolt írt „A naperőművek árnyoldala” című cikkében. – Gazdasági szempontból teljesen abszurd, hogy az olcsón termelő Paksi Atomerőművet csak azért terhelik vissza, hogy közel háromszoros áron kötelezően átvegyék a nap- és szélerőművek által megtermelt áramot. A műszaki és a klímavédelmi aspektusokról nem is beszélve – fogalmazott.

Az ellátásbiztonságot, illetve a szabályozási költségek csökkentését szolgálja egy 2022. április 30-án életbe lépett szabály, amely szerint az átviteli rendszerirányító félévente meghatározza a befogadható „nap- és szélerőművi teljesítőképesség korlátját”. Az új szabályzat szerint a villamosenergia-rendszer üzembiztonsága érdekében csak olyan megújuló rendszert lehet építeni, ahol a termelői egység leállítható, teljesítménye szabályozható.

Hárfás Zsolt szerint jogi és műszaki szabályozással kellene elérni, hogy a Paksi Atomerőművet ne utasítsák „tervezett menettrendtartásra”, azaz teljesítménycsökkentésre csak azért, mert a naperőművek által termelt áramot háromszoros áron kötelezően át kell venni. – El kellene érni, hogy a klímabarát és olcsó villamos energiát biztosító Paksi Atomerőmű folyamatosan, a lehető legnagyobb teljesítményszinten üzemelhesen – húzta alá a szakújságíró, aki szerint a gáz és szénerőművek termelését kellene ilyen esetekben visszafogni. – Emellett pedig fontos lenne a megújuló termelők kilépését az egyes támogatási rendszerekből jogi eszközökkel is „fékezni”, hiszen a szabadpiacra kilépő áramtermelők jókora extraprofitra tesznek szert, miközben tovább növelik a villamos energia árát – húzta alá.

A portfolio.hu is foglalkozott a megújuló források kiszámíthatatlanságából adódó problémakörrel. Major András írt arról, hogy március 4-én reggel váratlanul jelentős forráshiány lépett fel a magyar villamosenergia-rendszerben, vagyis a betáplált energiamennyiség hirtelen jócskán elmaradt a fogyasztási igénytől. A jelenség oka hamar nyilvánvalóvá vált az átviteli rendszerirányító szakemberei számára: a naperőművek valós termelése jóval kisebb volt a piaci menetrendben rögzített előzetes tervekhez képest. A probléma részletes taglalása során a szerző megállapította: az időjárásfüggő termelők termelése hatalmas ingadozásokat mutathat, nehezen előre jelezhető, az ebből fakadó tervezési pontatlanságok pedig egyre nagyobb feladatot rónak a rendszerirányítóra. Az esetleges termelési hiányt a tartalék kapacitások bevetésével kell pótolni, a többletet pedig más erőművek leszállításával kell kezelni.

Klímabarát város Paks

Első helyezést ért el kis- és középvárosok kategóriában a Klímabarát Települések Szövetsége Klímabarát Díj 2021 pályázatán Paks Város Önkormányzata. Ezzel – mint Szabó Péter polgármester a TEIT Híreknek elmondta – több éves munka gyümölcse érett be.

Elektromos járművek a közösségi közlekedésben, energiatakarékos felújítások támogatása, okosmérők alkalmazása, fásítás, virágosítás – néhány olyan „tétel”, ami szerepet játszott abban, hogy Paks első díjat nyerjen a Klímabarát Települések Szövetségének pályázatán. Szabó Péter polgármester hangsúlyozta, hogy a törekvés, hogy Paks ne csak

atomvárosként, hanem zöld városként is bekerüljön a köztudatba még Süli János jelenlegi államtitkár polgármesteri regnálása alatt kezdődött 2014-ben. Akkor és azóta is áthatja az önkormányzat döntéseit, a város üzemeltetését az a gondolat, hogy minél élhetőbb, tisztább, energiatakarékosabb és klímabarátabb legyen a település, s minél kisebb legyen az

ökológiai lábnyoma, amire – mint Szabó Péter mondta – az atomerőmű léte is predestinálja a várost, mivel a nukleáris áramtermelés nem jár szén-dioxid-kibocsátással.

– A város közintézményeit napelemes rendszerekkel, az energiahatékonyságot szolgáló okosmérőórákkal szereltük fel, a hosszú évek óta támogatjuk a hagyományos és iparosított technológiával épült lakóépületek energetikai felújítását, a PIP Kft.-vel közösen megvalósítottuk az 1000 fát Paksra! programot – vette sorra a címre jogosító történéseket. Emlékeztetett rá, hogy egy nagyobb és több kisebb teljesítményű naperőmű is működik Pakson. A polgármester kiemelte, hogy immár elektromos járművekkel biztosítja a város a közösségi közlekedést. A terv az, hogy az atomerőműben dolgozókat és az erőmű építőit is kibocsátásmentesen közlekedő buszok szállítják majd. A flottát pályázati forrásból hidrogénhajtású járművekkel bővítik pályázati forrás bevonásával és okos buszmegállókat is építenek. – Szeretnénk fenntartani, fejleszteni ezt az állapotot – húzta alá Szabó Péter.

A PAKS II. BERUHÁZÁS JELENTŐSÉGE MEGNÖTT

Felgyorsítjuk a paksi atomerőmű építését, hogy az 2030-ra már kereskedelmi üzembe állhasson, és felgyorsítjuk a napenergia-beruházásainkat is annak érdekében, hogy a nukleáris és a napenergia együtt kiadja azt a helyzetet, hogy 2030-ra a magyar villamosenergia-előállítás 90 százaléka már karbonsemleges legyen – nyilatkozta Sziijártó Péter külügyminiszter, aki az új kormányban a paksi beruházásért felel. A miniszter szerint egy nagyon komoly energiaellátási válságsozort felé halad a világ, amit azok az országok tudnak sikeresen kezelni, melyek a saját maguk által használt energiának legalább egy jelentős részét maguk állítják elő.

A jelenlegi energiaellátási helyzet megnöveli a paksi beruházás jelentőségét. Sziijártó Péter május elején tárgyalt a paksi atomerőmű két új blokkjának megépítéséről a kivitelező Rosatom vezetőivel, akik biztosították, hogy továbbra is képes végrehajtani a beruházást. A tárcavezető azt is bejelentette, hogy az Országos Atomenergia Hivatal kiadta a résfal építésére vonatkozó engedélyt. – Ez az egyik legfontosabb engedély az építkezési munkálatok előkészítése során, a résfal biztosítja ugyanis a talajvíz beáramlásával szembeni védekezés sikerességét – mondta Sziijártó Péter.

ARTEMIS és ami mögötte van

Magyarország átfogó, kiterjedt és jól működő rendszert dolgozott ki és működtet a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos és hatékony kezelésének fenntartására és annak továbbfejlesztésére – értékelt a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) szakértői csoportja márciusban végzett vizsgálata során.

Dán, finn, francia, svéd és litván szakértőkből álló csoport érkezett 2022. március 21-én Magyarországra a NAÜ ARTEMIS-missziója (Integrated Review Service for Radioactive Waste and Spent Fuel Management, Decommissioning and Remediation) keretében. A program során a NAÜ által felkért nemzetközi szakértők azt tanulmányozták, hogy hazánk miként gondoskodik a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek kezeléséről, eleget téve a szigorú nemzetközi követelményeknek.

A nukleáris alapú villamosenergia-termelés társadalmi megítélése szempontjából kulcsfontosságú kérdés, hogy megoldott-e az atomerőművekben keletkező radioaktív hulladék és kiégett üzemanyag hosszú távú biztonságos kezelése. Ez a szempont érhető tetten az Európai Bizottság közelmúltban elkészített rendeletében (Taxonómia rendelet), amelyben a nukleáris energetika fenntarthatósági kritériumai között szerepel, hogy megoldott-e a radioaktív hulladékok elhelyezésének kérdése. Emiatt is különös aktualitással bírt a NAÜ már-

ciusi ARTEMIS felülvizsgálata, amelynek fókuszában a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek kezelése állt. Az Európai Unió tagállamai számára kötelező érvényű Irányelv (2011/70/EURATOM) írja elő, hogy minden országnak nemzeti programot kell készítenie a radioaktív hulladékok és a kiégett üzemanyagok kezelésére, továbbá azt is, hogy a tagállamok rendszeresen végezzenek önellenőrzést – és kérjenek független nemzetközi felülvizsgálatot – a nemzeti programjuk és annak előrehaladása tárgyában. Magyarország ennek a nemzetközi elvárásnak megfelelően kérte meg az ARTEMIS felülvizsgálat lefolytatását.

A már említett nemzeti program előkészítése és végrehajtása a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.) feladata, így ez az állami szervezet meghatározó szerepet játszott az ARTEMIS programban. „Az elmúlt közel másfél év a felkészülés jegyében zajlott. Maga a felülvizsgálat csak a 'jéghegy csúcsa' volt, rengeteg feladatot jelentett az önértékelés elvégzése, amelynek során a NAÜ

ajánlásait, útmutatóit alapul véve minden tématerületre kiterjedően értékeltük a hazai gyakorlat megfelelőségét” – emelte ki Nős Bálint stratégiai és műszaki igazgató, aki az RHK Kft. részéről koordinálta az ARTEMIS programmal kapcsolatos tevékenységeket.

Az alapos előkészítést követően a felülvizsgálatra 2022 márciusában került sor. A dán, finn, francia, svéd és litván szakértőkből álló felülvizsgáló csapat a NAÜ szakembereinek segítségével azt vizsgálta közel 10 napon át, hogy Magyarország kiégett fűtőelemek és radioaktív hulladékok kezelésére vonatkozó nemzeti programja, valamint annak előrehaladása, mennyire van összhangban a NAÜ vonatkozó előírásaival, röviden: a nemzeti rendszerünk megfelelően biztosítja-e ezen különleges anyagok biztonságos kezelését.

Az ARTEMIS szakértői csoport külön kiemelte, hogy Magyarország átfogó, kiterjedt és jól működő rendszert dolgozott ki és működtet a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos és hatékony kezelésének fenntartására és annak továbbfejlesztésére. „A magyar rendszer fejlett infrastruktúrát biztosít ahhoz, hogy a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelése jelenleg és a jövőben is biztonságos és hatékony legyen” – mondta David Ulfbeck, az ARTEMIS szakértői csoport vezetője, a Dán Egészségügyi Hatóság vezető tanácsadója.

A szakértők a rendelkezésükre bocsátott jogszabályok, háttéranyagok és önértékelési dokumentáció alapján egy ajánlást és öt javaslatot fogalmaztak meg, amelyek a jövőben hozzájárulhatnak a nemzeti program hatékonyságának növeléséhez. A Püspökszilágyi Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló kapcsán a biztonság-növelő program megalapozását és tervezett szisztematikus megvalósítását jó

gyakorlatként azonosították, amely példa lehet több más tagállam számára is, akiknek hasonló feladatot kell megoldaniuk. A nukleáris iparban folyamatos a fejlődés, amelyhez a radioaktív hulladék és kiégett üzemanyag kezelése területén az ARTEMIS felülvizsgálat hatékonyan járult hozzá. „Rengeteget tanultunk belőle! Mind a felkészülés során, amikor a napi rutinból kiszakadva a nemzetközi elvárások tükrében vizsgáltuk a hazai megoldásokat; mind a felülvizsgálat során, amikor külső nézőpontból tekintettek rá a magyar nemzeti programra és fogalmaztak meg kérdéseket a nagy tapasztalattal rendelkező szakértők a saját országukban alkalmazott gyakorlat alapján. Hiszem, hogy a szakmai egyeztetések során megismert nézőpontok és a szakértők által megfogalmazott javaslatok előre viszik a hazai radioaktívhul-

adék-kezelést. A visszajelzések alapján nemcsak mi, hanem a résztvevő külső szakértők is sok tapasztalattal gazdagod-

tak a magyar program megismerése által, így a misszió elérte a célját” – összegezte gondolatait Nős Bálint.

Több évtizedes szakmai munka elismerése

Kimagasló színvonalú szakmai tevékenysége elismeréseként Prometheus-díjat adományozott Palkovics László innovációért és technológiáért felelős miniszter 2022. március 15-én, a nemzeti ünnep alkalmából Molnár Péternek, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. kutatási osztályvezetőjének.

A Prometheus-díj a villamosenergia-, a gáz- és olajipar, a bányászat, az atomenergia, a hőszolgáltatás biztonsága, szabályozása, fejlesztése, valamint üzemeltetése érdekében végzett kimagasló tevékenység, továbbá életmű elismeréséért adományozható.

Molnár Péter résztvevője és alakítója volt a Paksi Atomerőmű kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékait befogadó Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló több mint egy évtizedes telephely kiválasztási folyamatának, majd azt követően az elhelyezési koncepció folyamatos optimalizálásának. Integráló személyisége által meghatározó szerepet játszott a hazai radioaktív hulladék-tároló létesítmények környezeti állapotát vizsgáló monitoring rendszerek, valamint a hatósági előírások teljesítését igazoló biztonsági értékelések kialakításában, fejlesztésében. Aktív nemzetközi szerepvállalásán keresztül egyrészt igyekszik a radioaktív hulladék-kezelés hazai tevékenységeiről beszámolván Magyarország hírnevét öregbíteni, másrészt a nemzetközi jó gyakorlatok megismerése által azok hazai adaptációját megvalósítani. Több évtizedes szakmai tapasztalatával kutatási osztályvezetőként irányította a nagy aktivitású radioaktív hulladékok befogadására tervezett mélységi geológiai tároló telephely kutatási keretprogramjának kidolgozását, ami a következő tíz évre határozza meg a kutatás fő irányait.

Teller Ede vetélkedő 2022

Az Atomenergetikai Múzeum (AEM) idén már 7. alkalommal rendezte meg hagyományos, májusi fizikaversenyét, a Teller Ede vetélkedőt. Összességében ez az 5. helyszíni, a TEIT-iskolák 7. és 8. évfolyamos általános iskolás diákjai számára meghirdetett vetélkedő, hiszen az elmúlt két évben a pandémia miatt az online térben országos, egyéni formában valósult meg a kedvelt tavaszi, múzeumos program. Hat csapat jelentkezett az április 27-ei határidőig, mégpedig azazal, hogy elkészítették a vetélkedő első feladatát. Videófelvételen kellett dokumentálniuk a szabadesést különböző módokon, és mérésekkel, számolásokkal is alá kellett támasztaniuk a látottakat. A második feladat prezentációja és a harmadik, számolási feladat már a múzeum épületében, a helyszíni versenyen zajlott, amelynek levezetéseként izgalmas „kincskereső” játék megoldása hívta kalandba az ifjú fizikusokat. Az online úrlap kitöltéséhez az AEM épületében épp úgy kalandozni kellett, mint az online térben, a múzeum YouTube-csatornája is kellett ugyanis a feladatok megoldásához. Az eredményhirdetésre délután került sor, a helyezések a következőképpen alakultak. Első helyen a Kalocsai Fényi Gyula Általános Iskola diákjai végeztek, Szentesi Lili, Balogh Péter Máté és

Kozma Patrik. Második helyen a géderlaki Szent László Katolikus Általános Iskola képviselőjében Varga Zoltán, Molnár Luca és Posztobányi Attila állhatott a dobogóra. Harmadik lett a paksi Balogh Antal Katolikus Általános Iskola három diákja, Csapó-Kun Réka, Rosta Gergő és Terebesi Joel. A negyedik helyen a sokáig harmadik helyért holtversenyben álló Paksi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolából Kovács Botond, Fritz Léna és Németh Dorina végeztek. Ötödik lett a Kalocsai Eperföldi Általános Iskola képviselőjében Greksa Domonkos, Horváth Sára és Svecz Olga, míg hatodik helyen a szintén kalocsai Nagycsanyok Katolikus Általános Iskola diákjai végeztek, Fekete Nándor, Zoltán Gábor és Vatai Zoltán. A helyszínnel párhuzamosan online Teller Ede vetélkedő is zajlott idén, amelynek döntője május 13-án volt. Közel 30 jelentkezővel nagy népszerűségnek örvend az országos, egyéni megmérettetés is, sok lelkes diák várta már, hogy részese lehessen a természettudományos kalandnak, így nem is volt kérdés, hogy idén a helyszíni csapatverseny mellett ezt a kétéves múltra visszatekintő formációt is megrendezi a múzeum. Az online verseny dobogósai: I. Varga Dávid Zsolt (Érd), II. Szöllősi Dániel (Cikó) és III. Parkó Dénes (Paks) lettek.

ÁTADTÁK A HÉLIOSZ-DÍJAT

Fichtinger Gyula, az Országos Atomenergia Hivatal korábbi főigazgatója kapta az idei évben a Hélioszdíjat.

A díj, amelyet a Paksi Atomerőmű alapított, az erőmű biztonságos üzemeltethetősége, a kitűzött stratégiai célok megvalósítása, a társadalmi kapcsolatok fejlesztése érdekében kifejtett tevékenység elismerése. Fichtinger Gyula egyetemi tanulmányai elvégzését követően már részt vett a Paksi Atomerőmű 1-4. blokkjainak üzembehelyezési munkálataiban és a blokkok Biztonsági Jelentéseinek egyeztetésében, majd véglegesítésében. Nukleáris biztonsági felügyelőként részt vett, majd irányította a hatósági munkát az ún. AGNES-projektben és az alapján a Paksi Atomerőmű biztonság-növelő intézkedéseinek kidolgozásában és megvalósításában. Közreműködésével és irányításával számtalan felügyeleti ellenőrzés és engedélyezési eljárás zajlott a hatóságnál. Ezekből külön kiemelendő nagy munkák voltak többek között a Paksi Atomerőmű 1-4. blokkjai üzemeltetési engedélyeinek kiadása, a Végleges Biztonsági Jelentés – nemzetközi követelményeket kielégítő változatának hatósági értékelése, jóváhagyása, az üzemidő-hosszabbítás engedélyezése, valamint a több alkalommal korszerűsített fűtőelemek, az üzem közbeni karbantartás és az ún. C15-kampányok bevezetésének engedélyezése.

Mittler István: Paks és a beruházás elválaszthatatlanok egymástól

A Város napján a Paks II. Zrt. munkatársaival nemcsak a cég információs sátrában találkozhattak, hanem ott voltak a fellépők és az alkotók között is.

A kikapcsolódásé volt a főszerep a Város napján, a Paks II. Zrt. információs sátránál, az Atom téren. A május 21-i rendezvényen fiatalok és idősök egyaránt megtalálhatták a számításukat az új paksi blokkokat ismertető helyszínen. A kisebbeket logikai játékok, kirakók és színezők várták, míg a nagyobbak kvízkérdésekre válaszolva tehették próbára tudásukat és információt kaphattak a projekttel kapcsolatos témákban is. Az időjárás kedvezett az immár ötéves múltra visszatekintő rendezvénynek, így egész nap nagy volt a forgalom a Paks II. sátránál, amelynek egyedi, hatszögletű formája a nukleáris fűtőelemeket idézi, sátorlapjain pedig számos hasznos információ böngészhető.

– Minden évben részt veszünk a Város napján, hiszen Paks és a beruházás elválaszthatatlanok egymástól – mondta el Mittler István, a Paks II. Zrt. kommunikációs igazgatója, hozzátéve: a Paks II. projekt kezdetektől fogva szervesen beépült a város szövetébe. Mittler Istvántól azt is megtudtuk, hogy a hagyományos halászléfőző versenyre ezúttal Cziczér János üzemeltetési igazgató irányításával készült a halászlé, amelyet ugyan a zsűri nem díjazott, a közönség viszont igen: rekordgyorsasággal kiürült a bogrács.

A kommunikációs igazgató hozzátette: nemcsak az információs sátránál lehetett találkozni a cég munkavállalóival. – Munkatársaim „civilként” ott zenéltek és táncoltak fellépőként a színpadon, részt vettek alkotóként filmpremieren, fotókiállításon és dolgoztak egyesületi tagokként a civil szervezetek sátraiban is. Ebből is látszik, milyen sokszínű, tehetséges társaság vesz körül minket – fogalmazott.

A kommunikációs igazgató arról is beszámolt, hogy a koronavírus-járvány csillapodásával idén már egyre több rendezvényen lehet ott a Paks II. Zrt. hexagon alakú információs sátra, amely idén a bölskei majálison nyitotta a szezon, majd pedig június 4-én, a kalocsai repülőtéren rendezett motoros találkozón jelent meg.

Alig egy héttel a Város napja után, május 27-én családi napot is tartott a Paks II. Zrt., ahová a társaság munkavállalói mellett a partnercégek alkalmazottjait is várták. Mintegy 1400-an kapcsolódtak ki a tartalmas programok segítségével péntek délutántól éjszakáig az ürge-mezei strandon, ahol az esti Hooligans-koncertre a nagyközönség számára is megnyíltak a kapuk.

ZÖLDRE VÁLTUNK

Összefogással gyarapítják Fadd zöldvagyonát

Példátlan segítőkészség és összefogás eredményeként több mint négyszáz fát ültettek a faddi és tolnai holtágat összekötő Bartal-csatorna két partján Benis Brigitta faddi képviselő ötlete és fáradhatatlan munkája nyomán.

A Fadd közigazgatási területéhez tartozó Bartal-csatorna partjának fásításával kapcsolatos ötletet egy kényszerhelyzet szülte, a csatorna medrének kotrásakor szükségszerűen a növényzetet is kiirtották, ami sokakat felháborított. Benis Brigitta akkor határozta el, hogy közösségi fásítást kezdeményez. Maga sem és más sem hitte, hogy szinte hegyeket mozgatnak meg. A csatornát 1890 körül a helyi lakosok ásták, mert felismerték, hogy a tolnai holtágnak szüksége lesz vízpótlásra. A vízfolyás mellett soha nem volt tervszerű növénytelepítés, azt a természet végezte, emiatt persze tájidegen növények is megjelentek. A képviselő szakmáját tekintve kertész, így kihívást látott a mederkotrás utáni állapotban. A csatorna partjára platánokat, tölgyeket, hársfákat álmodott. – Én egy örült nő vagyok. Ha valamit a fejembe veszek, azt végig is viszem – kezdte a történetet, aminek a vége sok millió forint, illetve négyszáznál is több elültetett fa lett. Fülöp János polgármester első között sietett segítségére, lobbizás-

sal, pályázati lehetőségek mozgósításával. De segítettek magánemberek, Varju Ildikó például azzal, hogy formába öntötte a Brigitta által megálmodott honlapot, ami minden elképzelését felül múlta, Inger Zita megalkotta a logót, amiben a kék „kampósbot” maga a csatorna, Kovács Gábor 23 különféle madárodút készített. A faddi Duna Alapítvány adta az első másfél millió forintot, amihez az önkormányzat egyet, a faddi földtulajdonosok szintén másfél millió forintot tettek hozzá. Ahogy elkészült a honlap, amelyen pontosan leírták, hogy mennyiért milyen módon lehet hozzájárulni a kezdeményezéshez, máris megérkezett ott is az első 50 ezres tétel. Adtak a vállalkozások, amelyek jelentősebb beruházásokat valósítottak meg a községben, érkezett utalás helyből, a megyéből, Ausztráliából, Amerikából. Tavaly áprilistól októberig 9,2 millió forint gyűlt össze, ezen felül a csatorna rehabilitációja során megmaradt 2,3 millió forintot is sikerült megigényelni, sőt a PIP Kft.-nél is sikerrel pályáztak. Utóbbi forrásból 201 fát tudtak megvenni szállítási és telepítési

költséggel. Összesen 438 fát telepítettek. A munkát rekordidő – két hét – alatt végezték el. Nem csemetékről, hanem 5-19 éves földlabdás példányokról van szó. A földlabdák némelyike négy mázsát nyomott. – Tölgy, kőris, szomorú fűz, piros virágú gesztenye, hársfa, tulipánfa, platán – sorolta Benis Brigitta a kiválasztott fajtákat hozzáfűzve, hogy tábla is készült a fákhoz a magyar és latin nevével, valamint az adományozó nevével. – Volt, aki 165 ezer forintot fizetett egy fáért – emelte ki a képviselő, aki szerint csodálatos eredmény született a példátlan összefogásból. Persze ezzel korántsem tekinti a munkát befejezettnek, hiszen egyrészt gondozni kell a növényeket, másrészt egy sor további ötlete is van arra, hogyan lehetne itt egy közösségi teret, tanösvényt, pihenőt kialakítani. Nagy álma egy fahíd, természetesen íves, hogy a kajakosok, kenusok elférjenek alatta. Tervezi egy egyesület létrehozását is, hogy még szervezettebben tudják óvni, gyarapítani a község zöldvagyonát, ami megítélése szerint Fadd egyik elsőleges értéke.

Különleges fásítási program Uszódon

Fotó: Bedi Gyula (2013)

Uszódon több mint egy évtizede minden újszülöttnek ültetnek egy fát, és kis tábla jelzi mellette, hogy kihez tartozik. Bedi Gyula, Uszód polgármestere mesélt lapunknak a kedves gesztusról, amihez már a lakosság is hozzászórt az évek során. Mint elmondta, vannak olyan családok, amelyek ápolják, gondozzák a gyermekük számára ültetett fát. – Úgy emlékszem, 2009 környékén született meg az ötlet. Akkoriban újítottuk fel az egészségházat, amihez tartozott egy hatalmas kert. Akkor támadt az a gondolat, hogy ültessünk fát minden uszódi újszülött tiszteletére létrehozva egy parkot, ami a település összes lakosának hasznára válhat – kezdte a történetet a településvezető. Mint kiemelte, új

hagyományt teremtettek ezzel, ami erősíti a közösséget, szebbé, zöldebbé teszi a települést, illetve – ami a legfontosabb – a fák javítják a község levegőjét és az állatoknak is megfelelő bűvőhelyet nyújtanak – hangsúlyozta Bedi Gyula. Azt is hozzátette, hogy az önkormányzat kifejezetten figyel arra, hogy csak magyar őshonos fákat ültessenek.

Az egészségház kertjében a fák megnöttek, madarak csicsérgésétől zeng a környék, ám lassan betelt a telek. – Itt volt egy kis elakadás, területet kellett vásárolnunk, hogy folytatni tudjuk a zöldítő projektet – folytatta a településvezető. Erre végül 2021-ben adódott lehetőség, ekkor találták meg az Ady Endre utcában a megfelelő területet. Ez tökéletesnek bizonyult, hiszen a Duna közvetlen közelében terül el, s mellette egy kicsi játszótér is található. – Ez egy régi játszótér, még én is játszottam itt gyerekkoromban – árulta el a polgármester. A terület megvásárlása után tavaly ide ültettek negyven fát, minden 2017. és 2021. között született uszódi kislánynak és kisfiúnak egyet-egyet. Igaz, a facsemeték ára évről évre emelkedik, de mindenképp folytatják ezt a szép hagyományt, és ha a Duna-parti terület megtelik, újat keresnek majd. Azonban immár előrelátóbbak, már most kiválasztották azokat a területeket, ahol tudnak majd fásítani a jövőben. Az önkormányzat egyébként a napokban fejezte be háromezer tő muskátli ültetését. – Uszód védjegye a piros muskátli és a levedula, ezek most mutatják meg a legszebb pompájukat – zárta a beszélgetést Bedi Gyula.

Civil közösségek ünnepe

Két napon át kínált sokrétű programot Pakson, az Atomtéren a Város napja. A kulturális kavalkád fotókiállítással és helyi, illetve paksi kötődésű zenekarok koncertjével kezdődött május 20-án. Másnap a már hagyományos felvonuláson mintegy harminc civil szervezet, intézmény vett részt és felvonult Paks két testvérvárosa, Zenta és Reichertshofen küldöttsége is. Elmaradhatatlan eleme a rendezvénynek a halászléfőző verseny, amelyen idén huszonöt ételt értékelt a zsűri. A paksi amatőr művészeti csoportok, civil szervezetek, intézmények, cégek kóstolókkal, játékokkal, egyéb foglalkozásokkal, valamint a színpadi produkciókkal mutatkoztak be. A rendezvényen mutatták be a LADIK Egyesület megbízásából készített A mi Dunánk című dokumentumfilmet. A Város napja kulturális kavalkád programot a Halott Pénz koncertje zárta, ahol fergeteges volt a hangulat. – Ezen a napon ünnepeljük a város oktatását, sportéletét, kulturális közösségeit, a helyi gasztronómiát és borkultúrát, a civil közösségek sokszínű erejét, és minden paksi polgárt, aki tudásával, hivatásával, az itt

élők mindennapjainak szolgálatával erősíti a város életét, és szebbé teszi közösségünk arcát – mondta a programról Szabó Péter polgármester.

ÁTADTÁK A VÁROS LEGKORSZERŰBB JÁTSZÓTERÉT KALOCSÁN

Tizenegy játszótéri elemmel épült játszótér Kalocsán, a Csajda kertben. Az önkormányzat a kisvárosi fejlesztési program keretein belül 50 millió forintos állami támogatással tudta megvalósítani a beruházást, amire már évek óta nagy volt az igény. A fákkal övezett parkban a járás legnagyobb és legkorszerűbb játszótérét valósították meg. Dr. Filvig Géza, Kalocsa polgármestere az átadó ünnepségen elmondta, hogy közel 1200 óvodás és alsó tagozatos gyermek nevelkedik a városban, elsősorban az ő jólétükről és szórakozásukról szeretnének gondoskodni az újabb közösségi térrel.

FEJLESZTÉSEK GÉDERLAKON

Több fejlesztés is megvalósult Géderlakon az elmúlt hónapokban a Magyar Falu Programnak köszönhetően. Ötmillió forintból valósult meg a temetőfejlesztés, ennek köszönhetően egy új temetőt átszelő betonutat létesítettek, két kisebb mellékúttal összekötve. Így egy új temetési terület is megközelíthetővé vált. Egy másik pályázatnak köszönhetően az önkormányzat egy rossz állapotú lakóházat vásárolt meg és bontott el a falu központjában. A telken további pályázati források felhasználásával idősek számára nappali ellátást biztosító otthont szeretnének építeni, ami régi álma és kiemelt célja a településnek.

BAKONYI LÁSZLÓ LETT AZ ÉV RENDŐRE

Idén Madocsa adott otthont a kistérségi rendőrnapi, amelyen a közbiztonság aktuális kérdéseinek túl értékeli az elmúlt időszakban végzett munkát. A kistérség – Dunaföldvár, Bócske, Madocsa – településeinek képviselő-testületei minden évben elismerik azt a Dunaföldvári Rendőrőrsön szolgáló rendőrt, aki az előző időszakban példaértékűen teljesítette feladatait. Az ezért járó Év Rendőre kitüntető címet Bakonyi László rendőr alezredes, a Dunaföldvári Rendőrőrs őrsparancsnok-helyettesének ítelték.

NAGY SIKERREL ZÁRULT A TÁJHÁZAK NAPJA FOKTÓN

Az országos eseménysorozathoz csatlakozva rendezték meg Foktón a Tájházak napját, ami a viszontagságos időjárás ellenére sikeres volt. Az eseményt a Foktói Vegyeskórus és a Foktói Mikroszínpad előadása színesítette. A helyi asszonyoknak köszönhetően hagyományos ételeket kóstolhattak a vendégek, illetve számos házi készítésű sütemény és sós finomság került terítékre. A régmúltat idézve kukoricát patogtattak rostában, a gyerekek pedig kipróbálhatták a szövést is. A nagy érdeklődésre és a pozitív visszhangokra tekintettel jövőre is szeretnék megrendezni a Tájházak napját.

ÚJ RUHÁKBAN TÁNCOLNAK AZ USZÓDI GYEREKEK

Uszód Község Ifjúságáért és Kultúrájáért Alapítvány 1,2 millió forintot nyert a Csoóri Sándor Alap 2021. évi pályázatán. A Gubbantós Hagyományörző Néptáncgyűttes nagy örömmel vette át az ebből finanszírozott ruhákat, amelyeket autentikus jegyek szerint a gyermekcsoport tagjai számára készítettek. A csoport már két fellépésen mutathatta be az új ruhákat, mivel a hajósi Orbán Napon, majd a kalocsai Pünkösdi Népművészeti Fesztiválon is táncukkal szórakoztatták a nagyközönséget.

NEGYVENSZÁLLÁSRÓL INDULT A MAGYAROK KENYERE PROGRAM

A negyvenszállási búzatáblánál megtartották a hagyományos búzaszentelést május 1-jén a vetés megáldásáért, a jó termésért és a természeti csapások elhárításáért. A dr. Mészáros István prépost-kanonok által celebrált szertartáson Jakab István, az Országgyűlés alelnöke, a MAGOSZ elnöke azt hangsúlyozta, hogy a hagyományok megélése nélkül egy nemzet sem képes hosszútávon fennmaradni. A hagyományosan Szent Márk napjához kötődő búzaszentelési szertartás ezúttal a Magyarok kenyere – 15 millió búzaszem kezdete is volt. Az ünnepség szentmisével zárult a negyvenszállási templomban.

LÁTVÁNYOS NÉPMŰVÉSZETI FESZTIVÁLT RENDEZETT KALOCSA

Első alkalommal és egyben hagyományteremtő szándékkal rendezték meg Kalocsán a Pünkösdi Népművészeti Fesztivált az Érsekkertben és a város főutcáján. A kétnapos esemény a Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola néptáncsoportjainak évszámjával kezdődött, ahol a diákok bemutatták a tanévben elsajátított koreográfiákat, majd Balogh Kálmán, Prima Primissima díjas cimbalomművész és együttese lépett fel az Érsekkert színpadán. Az első nap táncszízzel zárult, ahol Kalocsa és környékének néptáncosai saját szórakoztatásukra hajnalig ropták a táncot.

Fotó: Baranyi Zsolt

Pünkösdvásárnap a Kalocsai Sárköz településeinek képviselői öltözött táncsoportok és zenekarok közreműködésével látványos folklór felvonulásnak lehettek tanúi az érdeklődők. A táncos forgatagban képviseltette magát az Uszodi Gubbantós Néptáncsoport, a Homokmégyi Hagyományörző Együttes, a Szakmári Hagyományörző Táncgyűttes, a Vasi Fergeteg Néptáncsoport és a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából Kalocsán vendégeskedő Kúlai Népkör táncosai. A kalocsai Piros Rózsa Táncgyűttes és a Kalocsai Bokréta Népművészeti Egyesület tagjaival együtt több száz néptáncos táncolta végig a belvárost egészen az Érsekkertig. Akinek nem volt a tánchoz kedve, kipróbálhatta a hímzés, pingálás fortélyait, hiszen a Viski Károly Múzeum munkatársai kézműves foglalkozást tartottak. A nap végén minden néptáncsoport bemutatkozott a szabadtéri színpadon és egy közös táncval köszönték meg a nézőközönség tapsviharát.

Illésné Koszta Krisztina, a Bokréta Néptáncgyűttes vezetője és egyben a rendezvény szakmai koordinátora rendkívül pozitívan értékelt a hagyományörzést népszerűsítő rendezvényt. – Bizom benne, hogy a mostani siker után minden évben megrendezhetjük a forgatagot évről évre több táncsoport részvételével – összegezte. Nem titkolt szándékuk, hogy Kalocsa két hungarikumának népszerűsítésére két, országos elismerésű rendezvény csalogassa az embereket a világ minden tájáról a környékre. Míg a kalocsai fűszerpaprikát a szeptemberben esedékes Paprika Fesztivál képviseli, addig a Pünkösdi Népművészeti Fesztivál a népművészetnek, az írásnak, hímzésnek és pingálásnak – Kalocsa második hungarikumának – lehetne méltó népszerűsítője.

DUNASZENTBENEDEKEN LÁNGOS ÜNNEPET TARTANAK

Ismét megrendezik a dunaszentbenedeki tájház udvarán a nagy sikerű lángos napokat. Július 9-ére hagyományörző műsorokat, kézműves vásárt, és gyerekekre is gondolva mesésarkot terveznek a szervezők és természetesen lesz kemencés lángos sütés. Már kora délelőtt elkezdődnek a programok, este pedig a Duna-parton folytatódik a multság, ahol egy úszó színpadot állítanak fel és 20 órától a New Level Empire zenekara játsza majd a talpalávalót.

KILENC CSAPAT ÁLLT RAJTHOZ DOMBORIBAN

Idén is megrendezték Fadd-Domboriban az atomerőmű igazgatóságainak sárkányhajó versenyét. Ha már vízre kerültek a sárkányhajók, egyértelmű volt, hogy a város csapatai is megmérkőznek a Dombori vízisport-telep kajak-kenu pályáján. A kilenc csapat először három előfutamban mérkőzött meg. Délutánra kissé elcsendesedett a szél és minden adott volt, hogy nagy küzdelmeket láthassanak a szurkolók. Idén is kézműves-foglalkozások, csillámtetoválás és ugrálóvár várta a versenyző szülőknél szurkoló gyermekeket. Hasonlóan az elmúlt évhez az MVM PA Zrt. csapata lett a bajnok, megelőzve a második helyezett ATOMIX és a bronzérmes szerző PIP Kft. válogatottját.

XIII. GERJENI DUNA-ROCK MOTOROS TALÁLKOZÓ 2022. JÚLIUS 21-23.

JÚLIUS 21. CSÜTÖRTÖK

- 17:00 THE POLICE
- 19:30 D.R.A.
- 21:00 DEPRESSZIO
- 23:00 AB/CD
- 18:00 COUNTRY ROAD
- 24:00 NIHIL CHIPS

JÚLIUS 22. PÉNTEK

- 16:00 THE FALLEN
- 18:00 S.A.M.A.Z
- 17:00 BLUES TRAVEL BAND
- 19:30 RÓMEÓ VÉRZIK
- 21:00 Hooligans
- 23:00 WATSON JAZZ
- 00:30 THE GARDEN

JÚLIUS 23. SZOMBAT

- 13:00 Motoros felvonulás
- 13:30 Streetlighter
- 14:30 Hangerőmérő
- 15:30 HANGSZEREM
- 17:00 WINDMILL
- 18:00 VELOREX GTI
- 19:00 DON GATTO
- 20:30 ELECTRIC SOUL

100% online jegyvásárlás
 Szabadtéri színpad, sörsátor hideg-meleg ételekkel, felvonás, szórakozási lehetőség, stb.
 Online jegyvásárlási lehetőség! Elővételi jegyvásárlási lehetőség!
 Bővebb infó a weboldalon, illetve a rendezvény facebook oldalán!
 WWW.GERJENIDUNAROCK.HU f GERJENI DUNA-ROCK TALÁLKOZÓ

KALOCSA

PAKS

GÉDERLAK

TENGENIC

GYÖRKÖNY

MADOCSA

USZÓD

DUNASZENTBENEDEK

GERJEN

ORDAS

FOKTÓ

DUNASZENTGYÖRGY

DUNAPATAJ

FADD

BÁTYA

PUSZTAHENCSE

Impresszum:

A Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás lapja

6300 Kalocsa, Szent István út 35.

titkarsag@kalocsa.hu

Felelős kiadó: Dr. Filvig Géza TEIT elnök

Készítették: Babai István, Kohl Gyöngyi, Koska Ágnes, Mocsnik Alla, Schmidt Ferenc, Vida Richárd, Vida Tünde

Készült: Kerényi nyomda, Szekszárd

Megjelenik: kéthavonta Pakson és környékén 24 000 példányban